Ч. 196. Львів, Четвер, дня 30. серпня (12. вересня) 1901. Річник V.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:
на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:
на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Угорский сойм.

В ері соймових виборів, в якій тепер находимо ся, не завадить заглянути до другої половини нашої держави, де онодї розвязано палату послів, на коротко перед кінцем 5-лїтної каденциї і де всьо тепер лагодить си до нових виборів.

Розвязана палата послів полишила за собою память скрайних пересилень та драматичних переходів. Загальні вибори відбували ся осению 1896. р. Бувший президент посольскої палати а від 15. січня 1895. р. презес кабінету, бар. Банфі, перевів вибори так вдатно, що правительственне, лїберальне сторонництво вийшло з них зі сьвітлою побідою. Вибрано 290 лїберальних кандидатів, до яких прибуло ще 45 хорватских послів, вибираних загребским соймом. Найбільшу енерґію розвинув Банфі против »народного« сторонництва ґр. Апонийого, яке змогло задержати заледви 34 мандати, стративши половину свого давного комплєту. Також нове »католицко-народне сторонництво« змогло здобути заледви 21 мандатів; головний табор независимих (Кошута) зменшив ся з 90, як бувало за часів Тіши, на 49 послів, а фракция Урґона числила всего 9 мандатів.

Однак ся імпонуюча, правительственна більшість не забезпечила анї трівкости правительства, анї правильної функциї сойму. Зараз з початком нової сесиї, в падолистї 1896. р. всї перетереблені, опозицийні сторонництва розпочали солїдарно зажерту борбу, яка остаточно в падолистї р. 1898. перемінила ся в формальну обструкцию.

Лїберальна більшість вправдї зискала богато на числї, але стратила не менше на єдности. Клич сецесиї подав 7. грудня Шіляґий, уступаючи з крісла президента палати. Рівночасно 30 визначних послів, ґрафи Андраси, Чаки, б. мінїстер Гієронїми і др. виступили з клюбу правительственного сторонництва. В повній палатї під проводом президента після старшини, 85-лїтного Мадараша, заклекотїла обструкцийна анархія. За кулїсами веде ся завзята борба межи Банфім, який готов був розвязати палату і рядити цїсарскими декретами, хотяй угорска конституция не знає §. 14. австрийскої конституциї, а Шіляґи-єм, що хоче єго повалити. За першим стоять Кольоман Тіша, Йокай і знатна часть лїберального сторонництва, за другим Апоний, Кошут і Раковски, які відтак стали завзятими ворогами Шіляґия.

В рішучій хвилї, як посередник і tertius gaudens виступає п. Кольоман Сель, який від 20 лїт мовчав в соймі, і здавало ся, був виключно занятим фінансовими справами. Він добив торгу з опозициєю і лїберальними сецесіонїстами та дня 25. лютого 1899 став іменованим презесом кабінету. Посольска палата по короткій павзї зібрала ся поновно 1. марця і приняла проґраму Селя однодушними оплесками. Нарештї можна було приступити до вибору президента. Після ходу справ повинен був властиво засїсти знов на кріслї маршалка Шіляґий, однак вибрано президентом палати б. мінїстра внутрішних справ Перчеля, який в двох послїдних лїтах умів з'єднати собі довірє всїх сторонництв.

Рівночасно настала важна зміна в уґрупованю парляментарних клюбів. Давне »народне сторонництво«, що приняло сей титул в жовтни 1891. р., оголосило своє розвязанє дня 4. марця 1899. Єго члени вступили назад до правительственного, лїберального сторонництва. А стало ся се на підставі укладу, який заключено на отсих основах: 1) реґулямін палати буде обостреним, щоби на будуче обструкция стала, коли не неможливою, то дуже утрудненою, 2) ухвалить ся закон про чистоту виборів, 3) обострить ся приписи про незгідність посольского мандату з деякими правительственними і фінансовими посадами.

(Конець буде).

24)

Наталь Вахнянин.

Причинки
до історії рускої справи в Галичинї в лїтах 1848—1870.

(Конець).

За апатиєю вироджує ся нетолєранция. А скілько примірів такої нетолєранциї лишило ся у нас в памяти з послїднього зібраня загального »Ради русскої львівскої!« Викиньмо »Бесїду руску« з »Дому Народного«, анатемізуймо »Просьвіту«, »Сїч«, »Основу«... кричали ті-ж »заступники«, а тепер комісия »Дому Народного« вдала ся уже в процес судовий з »Бесїдою рускою«. Чиж не гарний взорець нетолєранциї?

За нетолєранциєю іде визиванє противної сторони. »Ви Українцї, ви Основяки«, кричав перед двома місяцями один настоятель львівскої

24)

О. Я. Кониський.

Молодий вік Максима Одинця.
(Хроніка з давноминулого).

— Не тямлю, про що саме ви кажете — відповів Искра, якось неохоче, відаючи, що від Звенигородського не можна сподївати ся нї на жадну добру пораду.

— Штука немудра, аби тільки розжювати її добре. У мене, бачте, як се у багатьох наших панів і у великих і у малих, прийшли спадщиною від батьків такі крестяне, що мали власні землї. Річ звичайна: дїди наші підвертали в крепацтво таких козаків, що хоча й жили в підсусїдьох, а мали власне поле. По закону крестяне горожанських прав не мають, значить — не мають і права власности на землї; значить — чиї вони — того пана стала властю і земля та, що вони вважали своєю предківською. Одначе ми з ласки своєї не відбирали у них тих земель і вони орудували їми, наче власними, хоча, правда, не продавали і в застанову на упад не оддавали. І добре-б, алеж на все є свій слушний час — і береженого Бог береже. У мого сусїди, може знаєте, Михайла Джижемія — взяв козак дївку, звісно, на викуп, добрі гроші дав, 120 карб., чуєте! за дївку... Казня за некрута дає нам 300, а він за дївку — 120! Щастя! Отож батько тієї дївки і дав за дочкою дві ниви землї на 8 упругів, каже: моя предківя... Кинув ся Джежемій не давати, а козак той — йому документи, що прапрадїд його жінки придбав те нивя від козака, ще, як був вільним, підсосїдком... Джежемій в суд. Хто зна, що з сього вийде; може й виграє, але грошенят суди витрусять стільки, що й земля того не варта. Дак я, як довідав ся про се, зараз думаю: і в мене є такі крепаки. Лїпше заздалегідь розвязать вузлик і заспокоїть себе, тай попродав усїх таких крепаків »на вивод«: дві семї продав в Херсонщину, дві в Таврію, а одну аж у Вороняжчину... Тепер вже нїчого не вдїють... Так за моєю порадою зробили і инчі пани: Попсуй, Якубенко, Сидоренко і ще дехто.

Искра мовчав, тільки смохтав люльку да спльовував; а Одинець мовив:

— Добре, колиб Джежеміїв процес дійшов до сенату; можна сподївати ся, що сенат розсудив би справедливо; зауважив би на старосьвіцькі звичаї.

Звенигородський аж не всидїв і глянувши скоса на Одинця, мовив, усьміхаючи ся зневажливо:

— Звичаї, кажете... які-ж там звичаї в такій справі? Одинець почав був широко розповідати про звичаї народні і велику вагу їх в сфері правничих відносин, але адвокат не дав йому договорити і перебив:

— Ми — люде осьвічені, люде благородні — і нам нїчого уважати на народні, на мужичі звичаї; ми бачимо, що край наш починає набирати ся форм життя нормального і ми всї повинні запомагати, щоб нормальна течія швидче сплавила усе наше життя і форми його в течію »общаго русскаго« життя.

Одинець встав і хотїв говорити, але Искра нишком сїпнув його за полу, а Звенигородський говорив далї:

— Треба, щоб у нас було скрізь однаково: і в Полтавщинї і в Вологодщинї; скрізь щоб кермував один той самий закон, а не мужицькі звичаї... Не добре, що у нас у Хтоми Свода зоставили деякі постанови тільки для двох ґуберній — Чернигівської і Полтавської; до чого воно? на що і кому се треба? Се немов умисно перетика на тій течії, що повинно злити »Словяньскіє ручаї в русскоє море«... Се останки »Литовського Статуту«; мужиччини; се значить уважати на мужву...

— Мужвою сьвіт держить ся, перебив Одинець.

— Не мужвою, паничу! а Господом Богом...

Одинець ладен був змагати са, але Искра знов смикнув його за полу; він змовчав. Адвокат говорив:

— От — за рік у нас вибори; усї видатнїйші осьвічені наші дворяне молодії лаштують записку, щоб подати на зібранню, — аби воно прохало, щоб із »Своду« повикидати усе те, що зіставлено там задля Чернигівщини і Полтавщини.

семинариї; »або відкличте все те, що на ректорат написано в »Основі«, або я вас всїх вижену за фірту..« Другий настоятель віденьскої семинариї виповів уже на все приступ таким людям до Варвареум, котрі стоять в якій небудь звязи з сторонництвом Лавровского і Ступницкого... Третий настоятель похвалив ся прилюдно, що знає спосіб, яким би можна знищити українофілїзм, говорячи: »Я би казав кождому оголити лоб аж до чівки, схопив би відтак за чуб, взяв шаблю і стяв голову«. Чи не красний потомок Гайнава?

За оскорблюванєм іде безпроґрамність. І дїйсно можна назвати безпроґрамностю те дїланє, на яке приходить нам дивити ся що дня, не іно у Львові, але і на провінциї. Не раз не два, не ми самі але і »Слово« дорікало інституциям як »Матиця« і »Дім Народний« за їх безчинність.

І дїйсно, аж сум зберає, дивлячи ся, як маєтки наші народні або безхосенно лежать, або переходять в приватні руки. Через якийсь час доходили нас н. пр. жалї, що Інститут Ставропиґійский не стягає навіть чиншів за помешканя від двох лїт загяглих та ще даровує їх чиншовникам; що платні урядники тої-ж інституциї, голосуючи в особистих справах, надїляють себе взаїмно пенсиями річними і ремунерациями за чинности, котрі після статуту і присяги кождий член повинен безплатно сповняти... Се справдешне надуживанє добродушности рускої, котре сьвідчить о великім моральнім упадку більшости членів тої-ж інституциї, і стояло би працї раз заглянути на дно тих маніпуляций фінансових.

Але що більше, безпроґрамність так широко розжила ся у нас, що спитаєш кого небудь з кліки москвичів рутеньских, як він думає про будучність Руси, яких средств уживати-ме до піднесеня добробиту і просьвіти в народї, а чуєш зараз відповідь: »Що менї там до того, я жию з дня на день — без проґрами. Інституциї наші сплять, а я би мав брати ся до працї?...«

За безпроґрамностю виробляє ся брак характеру полїтичного. За примірами не далеко і глядати. І так запоручано нам також, що коли рускі члени анкети угодової зійшли ся на переднараду в дїлї кондифікованя законів для рівноуправненя, і коли підніс хтось питанє непотрібне, в якім язицї (чи польскім чи рускім) заберати голос в анкетї, один з »заступників« подавав найсердечнїйшу раду, щоби в імени рускої сторони промавляти тамже по — польски! Другі члени тої-ж анкети, зачисляючі себе до роду »заступників« і ісповідуючі тим самим теорию о тожсамости народу нашого з московским, підносили, коли прийшло о означенє, кілько нас Русинів є на божім сьвітї, руки свої на затвердженя правди: нас Русинів є 15 мілїонів і ми становимо нарід, окремішний як від польского так і московского. От і характер вам! На улици інакше, в судї інакше, в Юрі інакше, в Видїлї краєвім інакше, інакше в соймі, інакше перед мінїстром, інакше в души, інакше на словах!

А що сказати про гіпокризию! На соборчику деканальнім — адін народ; а у колятора на покоях — porządkiewicz non plus ultra! Не москвітизму, православія, але і роду свого руского випре ся!

От, до чого ми добороли ся по 23 лїтах? Позитивного хісна нї за копійчину: народу не просьвітили, не впоїли в него самопочутя народнього, лишили єго без помочи... а самі загнули руки, хилимо ся, куди треба та вижидаємо, щоб якийсь Deus ex machina висвободив нас з нашої біди, а лучше сказати — з нашої сонливости »рутеньскої«.

От, до чого ми добороли ся!

1871.

Замах на президента Мек-Кінлея.

З Буфальо доносить Times, що з причини замаху на президента Мек-Кінлея виточуть процес не лише против самого Чольґоша, але також против цїлого анархістичного союза в Клевелянді, який на своїх зборах ухвалив замордованє президента Мек-Кінлея. Також Ема Ґольдманівна, яка є членом сего стоваришеня, стане перед судом. Ґольдманівна виголосила була минулого тижня дуже пристрасну промову, в якій захвалювала убійство коронованих голов. Відпись сеї бесїди найдено у Чольґоша. У всїх містах північної Америки заряджено численні арештованя анархістів.

З Чікаґа телеґрафують, що там арештовано вже Ему Ґольдманівну. Новойорска полїция припускає, що Ґольдманівна товаришила Чольґошови підчас замаху, бо в єго товаристві бачили женщину, якої опис годить ся з виглядом Ґольдманівної. В місцевости Сільвер Ціти арештовано анархіста Антонїя Маджіо, який на звістку про корисний стан здоровля раненого президента, висказав ся: »Єго мусять замордувати ще перед 1. жовтня!«

Взагалї розпаношенє ся анархістів в Сполучених Державах, завдяки потураню правительства, дійшло до немислимих розмірів. Їх число в північній Америцї оцїнюють на 100.000. Мають свої товариства і часописи, які зовсїм отверто пропаґують ідею анархізму. Послїдне число новойорскої, анархістичної ґазети похваляє замордованє короля Гумберта тими словами: Імя Брешіого буде записане золотими буквами в історії піднесеня добробиту людскости. Колиб було більше таких людий, як Бреші, то в короткім часї теперішний устрій суспільности міг би перемінити ся«.

Як з одної сторони такі явні аґітациї спонукують фанатиків до кровавих злочинів, так з другої сторони байдужність американьскої полїциї улекшила Чолґошови виконанє замаху. Влучність стрілу уможливив убійцеви звичай подаваня руки, який президент Мек Кінлей дуже щедро виконував. Тож по музичній продукциї на виставі в Буфальо публика натовпно тиснула ся до президента, щоби устиснути єму руку і при тій нагодї підійшов також скритоубійник до Мек Кінлея.

Бюлєтин, виданий вчера рано о год. 7. звучить: Президент перевів ніч дуже добре. Живчик 118, теплота 100·4, віддих 28. В ходї вчерашного дня Мек Кінлей зажадав, щоби єму подано дневники до читаня, одняк лїкарі не зізволили на се. Президент розговорював з окруженєм про пляни, які наміряє перевести по виздоровлїню.

Новинки.

— **Календар.** В четвер: гр.-кат. Александра; рим.-кат. Мацедонїя. — В пятницю: гр.-кат. Положенє пояса Пресьвятої Богородицї; рим.-кат. Аврелїя.

— **Подяка.** Селяньско-руский Комітет виборчий на повіт Броди складає отсим сердечну подяку всїм Всечесним виборцям сего повіта, за се, що в день вибору посла до сойму 5. вересня с. р. додержали слова і віддали свої голоси на нашого руско-народного кандидата ВП. посла Олександра Барвіньского і що не улягли ріжнородним інтриґам і кирині наших противників, що всїма способами і в найдивачнїйших комбінациях лучили ся в цїли поваленя нашого ВП. Посла. На Вас Всечесні виборцї були звернені очи цїлої Руси і Ви єї не завели. За се честь Вам!

Селяньско-руский брідский Комітет виборчий: *о. Никола Герасимович* голова; *Василь Федун*, заступник; *о. Михайло Левицкий*, секретар.

— **В який спосіб польонїзує ся рускі дїти?** Дня 9. вересня с. р. відслужено в рускій церкві в Журавнї заупокійне богослуженє за бл. п. цїсареву Елисавету, і взяли в нїм участь між иньшими також рускі школярики з Журавна і сусїдного Побережя. Польских учеників не було в церкві. Другого дня, значить ся 10. с. м., відправляє ся таке саме богослуженє в костелї, і також бере в нїм участь шкільна молодїж, але не самі Поляки, бо і Русинам казав дир. Нїментовский прийти. Ми не говорилибисьмо о тім нїчого, коли би то був випадок спорадичний, та на жаль подібні історії дуже часто повтаряють ся, а п. Нїментовский кожду нагоду уміє використати і каже Русинам ходити до костела, коли тимчасом підчас подібних руских богослужень Польки остають в дома. П. Нїментовский, видко, хоче відслужити ся своїм польским опікунам за се що, хоть старий і без потрібних кваліфікаций, дістав посаду директора, о котру убігали ся сили далеко лїпші і молодші, і в той спосіб польонїзувати Русинів. Дивуємо ся лишень руским учителям і рускому парохови, що не запротестує проти такого поступованя пана директора. *Перелетний.*

— **Крадїж у св. Юрия.** Капітула повідомила полїцию, як доносять польскі дневники, що в протягу трех лїт вкрадено з катедральної церкви вота, осталі по смерти бл. п. кардинала Сембратовича, дальше розбито пушку з дрібною, незнаною квотою. Крім сего минулої недїлї вкрадено там з вівтаря Ісуса Христа три срібні серця і хрестик, висаджуваний дрібними камінцями, вартости 40 кор.

— **Слушну увагу** помістив один з львівских дневників про поступованє при продажи вудженин з огляду на розпросторюванє заразливих недуг. Хотяй признаємо, що панує там чистість і лад, а продавані артикули є чисті і здорові, то всеж таки не можна згодити ся на се, що продаючі панни в складах вудженини, покраяні платки шинки чи ковбаси кидають пухкими ручками на вагу і завивають їх в папір, а відтак тими самими затовщеними пальчиками відбирають гроші, особливо мідь і нікель, які на себе принимають найбільше заразливих зародків. Чи не було би вказаним поручити відбиранє гроший одній особі, призначеній специяльно до сего, яка не потребувала би знов тими самими пальцями краяти і подавати вудженини? Певно, що се запобігло би розпросторенню недуг і устерегло би сотки людий від слабости, якої початку нераз лїкарі навіть не могуть дійти.

— **Безличні брехнї** »Gazeta narodowa« оголошує відозву якогось комітету з Бринців загірних, бобрецкого повіта, в цїли складаня датків на будову »косьцюлка«. В відозві комітет воює старими фразами про перехід латинників на руский обряд, про забуте ними польскої мови (котрої нїколи не знали — *Ред.*), і т. д. Дальше читаємо в відозві міжстрічками

— Я не подав би голосу за те, сказав Искра.

— Чому.

— Тому, як кажуть, старовина сьвяте дїло, звик чоловік до кожуха, дак в шуби не вміти-ме й ступити; що кому, а хомут коню.

Тимчасом Одинець вийшов в другу хату. Тодї адвокат, підсунувши ся близше до Искри і дивлячи ся на його влесливо, сказав майже нишком:

— У мене до вас невеличке дїльце є.

— Кажіть, яке?

Звенигородський озирнув ся навкруги:

— Чи не можна-б оті двері зачинити? кинув він на ту сьвітлицю, куди ішов Одинець і бачте, таке дїло, треба віч-на-віч, щоб хто не почув...

— У мене — підслухачів — Біг миловав...

— А всеж обережність не завадить.

Звенигородський причинив щільно двері і сївши попліч Искри, вставив на його свої очи і мовив:

— Дїльце моє — властиво не моє, а вашої доброї сусїдки, панї Карпи; воно й не до вас, а до вашого попа, до отця Олексїя.

Искра догадав ся, чого треба адвокатови і мовив:

— З о. Олексїєм я не знаємий, говорив Звенигородський, а самій панї Карпи їхати до його — неяково; хоч вона і парахвіянка його, а всеж вона велика панї... Ми знаємо, що ви з попом великі приятелї.

Искра трохи відсунув ся; йому остила отся передмова; він сказав:

— Кажіть — вже, що там?

— Певна річ, чули, яке лихо упало на голову панї Кирпи?

— Признать ся, не чув; хоч ми й не далекі сусїди, та я не цїкавлю ся, що у кого в бородї прів.

Звенигородський трошки скривив ся і потягши з люльки »вакштафу Александра Борисова Мусатова« говорив:

— Вжеж чули і знаєте, що ото небавом після Покрови померла у панї Кирпи одна покоївка; розпусна була дївка; набігала собі пузо, дак, мабуть, отроїла ся. Якась клята душа і прислала і до ґубернатора і до жандара »извѣщеніе«, що та повія спеклась в ямі, куди-б то її велила закинути панї Кирпа. Нарядили слїдство; за кільки день — се ще великий секрет — прибіжить сюди »временное отдѣленіе« і лїкар і жандар... Ну, я скоро прочув про сю ябеду, зараз до панї Кирпи, так і так, кажу; хоч з того слїдства, коли добре направить його, може вийти банька, алеж слава піде недобра...

(Дальше буде).

правди отсї брехнї: »Русини мають майже в кождім селї свою церков, а часом мають навіть дуже величаві церкви, побудовані переважно польским грошем(!); а мають при них постійних парохів руских. Сих послїдних часто є навіть більше, як вимагає дїйсна потреба(!), а крім сего оплачує ся їх і удержує ся з фонду релїґійного польского(!)«.

— **Жидівска безличність.** З Жовкви доносять: В недїлю, дня 27. серпня с. р. підчас Служби Божої в церкві ОО. Василиян якийсь жидок кинув каменем на відправляючого сьвященика. На щастє камінь влучив в стовп каплиці. Жидка увязнено, я також і єго батька, котрий станув в обороні сина. Кружить поговірка, що жидка намовили до сего старші жиди,

— **Референт маґістратских актів.** Від довшого часу пропадали в львівскім маґістратї урядові акти, а опісля находжено їх в Полтві, раз найдено в маґістратских виходках, а богато й доси хибує. В пятницю мин. тижня вислїджено, що акто-крадом є занятий в експедитї маґістрату диєтар Камінський. При нїм найдено богато актів, а по арештованю він признав ся, що через крадїж актів мстив ся за свого помершого вже батька, бувшого інжинера маґістрату, свого часу невинно засуспендованого, і за свою матїр, котрій відмовлено пенсиї по мужу.

— **Краєва шкільна рада** на засїданю дня 29. серпня с. р. ухвалила:

перенести: Кар. Ґотфріда управителя, Брон. Ґурку і Март. Чапрана старших учителїв до 4-кл. школи муж. в Роздолї; Ольгу Ґуркову мол. учительку до 4-кл. школи жін. в Роздолї; Мат. Кушлика учителя з Кулачковець до Березова нижного; Иос. Недведзкого з Познанки гетьманьскої до Чернишовець; Мих. Ґражиньского управителя з Ґдова до Дубник; Стеф. Шоробуру управителя з Острова до Боронич; Ядв. Писарску учительку з Боринич до Острова і Як Трелю стар. учителя з Риманова до Нижанковиць; Ів. Млинарского управителя з Домброві до Сендзїшова; Йос. Щепанїка управителя з Сендзїшова до Домброві; кс. Вінк. Недоядлу катехита з Велички до Лобчиць; кс. Кар. Гебду катехита з Добчиць до Хшанова; Бол. Ходзїньского управителя, Фльор. Ходзїньску стар. учительку і Мар. Бурштинівну мол. учительку з 5-кл. мішаної школи до 5-кл. муж. школи в Соколові; Гіп. Водецкого і Кар. Ґардзеля стар. учителїв з 5-кл. міш. школи до 5-кл. муж. школи в Соколові; Ант. Дїдуру учителя в Лїбохожа до Тулина; Ванду Бачиньску стар. учительку і Йос. Германівну мол. учительку з 5-кл. міш. школу до 5-кл. жін. школи в Тисьменицї; Марию Диміньску мол. учительку зі Сколього до Нового Села; Ольгу Шустакевичівну учительку з Бербек до Брустур; Ів. Паньчака управителя з Гвіздця до Лисця; Войт. Сльонзка стар. учителя зі Скалата до Грималова; Стан. Заблоцку учительку з Середополець до Славини;

вилучити: громаду Верхівцї, гусятиньского округа, зі шлільного обсягу в Перемилові і зорґанїзувати окрему 1-кл. школу в Верхівцях; громаду Кременицю, мілецкого округа, зі шкільного обсягу в Рожтятах та зорґанїзувати окрему 1-кл. школу в Кременицї; громаду Янковицї, ярославского округа зі шкільного обсягу в Хлопицях і зорґанїзувати окрему 1-клясову школу в Янковицях.

зорґанїзувати: 1-клясову школу в Хижинї, перемиского округа; 1-клясову школу в Ропенцї, лїсецкого округа; 4-клясову народну жіночу школу в Бучачи; 2-клясову школу в Томашівцях, калуского округа в части, званій »Камінне«; 1-клясову школу в Р чполю, перемиского округа;

перетворити: 6-клясову мужеску народну школу в Бохни на 3-клясову видїлову, злучену з 4-клясовою народною; 4-клясову мішану школу в Куликові, жовківского округа, на 4-клясову мужеску школу і 4-клясову жіночу школу; 1-клясову школу в Бичківцях, чортківского округа, на 2-клясову; 5-клясову мужеску школу і 5-клясову жіночу школу в Бібрцї на 6-клясову мужеску і 6-клясову жіночу; 5-клясову мішану школу в Ріпчицях на 5-клясову мужеску і 5-клясову жіночу; 3-клясову школу в Заболотю, живецкого округа, на 4-клясову; 1-клясову школу в Радехівцях, живецкого округа, на 2-клясову школу.

— **В процесї аґента Сільвія Нодарого** обняв оборону адвокат з Горициї др. Ґраціядо Люччадо і на другий тиждень приїздить до Львова. Оборону Василя Сїдельника обнимає др. Міленьский. Розправа буде переводити ся в нїмецкім язицї. Доси завізвано около 500 сьвідків до розправи, котру переводити буде радник Ґізовский.

— **Тисячку корон** заробить сей, що поможе спіймати злодїїв, котрі онодї обікрали банк Йонаша. П. Йонаш урядово запоручив виплату нагороди.

— **Виборча акция у Львові** перенесла ся нинї на дошки анонсових бюр, на рогах улиць. Межи десятками ріжних афішів, що поручають голосувати на ріжних посольских кандидатів, находимо також відозву Народного Комітету за вибором п. Нагірного, д-ра Федака і Бойка. З нагоди виборів ріжні торговельні фірми розліпили афіші, писані виборчим стильом, якими поручають мило, сьвічки, щітки і тим подібні виборчі (?) артикули.

— **До Канади.** Нодарі, еміґрацийний аґент сидить в львівскій вязници і дожидає засуду за веденє еміґрацийного руху з Галичини до Бразилїї. Тимчасом якийсь другий аґент насилає з Антверпії відозви, якими заохочує селян до еміґрациї до Канади. Відозви підписує якийсь Кшиштовчик. Тисячі таких відозв мали прийти до Галичини, длятого можна побоювати ся нової еміґрацийної горячки. Духовеньство, народні учителї і всї ті, що мають вплив на селян, повинні як найенерґічнїйше відклонювати селян від еміґрациї.

— **Електричне сьвітло при фотоґрафованю.** В однім з найбільших заведень фотоґрафічних в Новім Йорку недавно відбували ся проби уживаня електричного сьвітла при фотоґрафованю. Доси уживані жерела сьвітла не принесли пожаданих успіхів. Блискавичного сьвітла маґнезіового, як і електричної лямпи лукової годї було уживати, бо фотоґрафована особа, звернена лицем до сьвітла, під вражінєм блиску, виходила на фотоґрафії неприродно. Маґнезіове сьвітло та сьвітло лукової лямпи були за слабі. При пробі, що недавно відбула ся в Н. Йорку, уживано 22 електричних лямпок, уложених в формі решета над головою фотоґрафованого. Сила їх сьвітла виносить 5.000 сьвічок. Фотоґрафованє тревае всього 2 до 3 секундї, але є 20 разів дорозше як при деннім сьвітлї.

— **Добра нагода заробити 1000 долярів.** Ґенеральний австро-угорский консулят в Новім Йорку пошукує Кароля Цітербаха, угорского підданого, родом з Будапешту, котрому померла недавно сестра, лишаючи велике майно Від 1880. до 1886. р. працював він при телеґрафічнім урядї в Новім Йорку, пізнїйше виїхав не знати де. Хто би знав о нїм і дав знати до згаданого консуляту, дістане 1000 долярів нагороди.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних у Львові** оповіщує:

Дня 22. серпня с. р. отворено на разї тілько для руху особового стацию Бахманінґ на зелїзници льокальній Лямбах-Гаґ, в окрузї ц. к. дирекциї зелїзниць державних в Лїнцу. Отворенє згаданої стациї для руху загального наступить по викінченю доїзду.

— **Краєвий Союз кредитовий** у Львові має на складї ось такі друки для руских товариств кредитових: 1) Книгу дневників аркуш по 10 сот. 2) Замкненя місячні 2 аркуші 5 сот. 3) Інвентар довжників аркуш по 5 сот. 4) Інвентар вкладників аркуш по 5 сот. 5) Інвентар удїлів аркуш по 5 сот. 6) Книгу головну аркуш по 10 сот. 7) Книгу лїквідацийну аркуш по 10 сот. 8) Книгу вкладок щадничих аркуш по 10 сот. 9) Книгу удїлів членьских аркуш по 10 сот. 10) Реєстр членів аркуш по 10 сот. — Купувати і замовляти можна в канцеляриї »Краєвого Союза кредитового« у Львові, ринок ч. 10, I. поверх.

— Родимцї! Памятайте на бурсу „Шкільної Помочи“ в Самборі.

Посмертна † оповістка.

Антонїна із Сливиньских **Бунда**, жена почтмайстра, упокоїла ся дня 8. с. м. в 31. роцї житя. В. ї. п.

Телеґрами.

Копенгаґа, 11. вересня. Цар з царицею, анґлїйский король і королева і даньский король прибули тут вчера перед полуднем з Фреденбурґа і удали ся на поклад яхту »Стандард«, де перед від'їздом царскої пари відбуло ся пращальне снїданє. Пополудни цар від'їхав на »Стандартї« до Ґданьска, а цариця на »Бігуновій Звіздї« до Кільонії.

Берлин, 11. вересня. Кажуть, що цар має стати іменованим з нагоди свого приїзду на маневри до Ґданьска адміралом нїмецкої фльоти. Цар Александер II. мав також сей титул.

Льондон, 11. вересня. »Daily Mail« доносить з Риму, що папа приготовлює енцикліку против анархістів, яка появить ся з початком жовтня.

Венеция, 11. вересня. В жовтни мають тут з'їхати ся канцлери: ґр. Ґолуховский, ґр. Більов і Прінеті в справі відновленя тридержавного союза.

Брукселя, 11. вересня. На проклямацию Кітшенера боерскі ґенерали відповіли, що нїодин з них не піддасть ся. Девет навіть зовсїм не дав відповіди.

Послїдні вісти.

(Вибори з міскої курії).

У Львові до 1. год. пополудни віддано голосів 1.500 на 12.000 управнених до голосованя. Найбільше голосів одержали: Романович (1361), Михальский (1248), Малаховский (1224), Рутовский (1038), Пєнтак (954), Бойко (760), Бик (730) і Лїлїєн (445).

В Бродах голосувало 301 виборців. Послом вибраний Саля 299 голосами.

В Вадовицях голосувало 207 виборців. Всї голоси одержав др. Фердинанд Майс з Бохнї.

В Дрогобичи перейде Вісневский. Бойко одержав кілька голосів.

В Золочеві др. Шецель одержав 180 голосів. Вислїд з Бережан ще не звісний.

В Перемишли після дотеперішного (1. год. попол.) стану голосованя перейде др. Тарнавский.

В Станиславові др. Білїньский має запевнений вибір.

В Ярославі голосувало 524 виборців. Вибрано д-ра Яля 394 голосами.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту »Днїстер« у Львові, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою,

за місяць серпень 1901.

I. Стан довжний:

1. Удїли членів		79.100 кор. 66 сот.
2. Фонд резервовий		8.357 „ 72 „
3. Специяльна резерва страт		1.110 „ 13 „
4. Вкладки щадничі:		
а) стан на початку серпня 1901	866.893 к. 39 с.	
б) вложило в серпни 72 стор.	53.550 к. 95 с.	
разом	920.444 к. 34 с.	
в) виняло в серпни 57 стор.	35.443 к. 31 с.	
Стан з кінцем серпня	885.001 к. 03 с.	885.001 кор. 03 сот.
5. Сальдо побраних процентів		29.918 „ 24 „
6. Непіднята дивіденда за рік 1897, 1898 1899 і 1900		3.921 „ 54 „
7. Кошти спору		426 „ 75 „
8. На рахунку ріжних сторін		506 „ 42 „
9. Резерва на оплаченє податку за р. 1900		600 „ — „
10. Рахунок біжучий з Тов. вз. об. »Днїстер«		5.500 „ — „
Сума		1,014.444 кор. 49 сот.

II. Стан чинний:

1. Позички удїлені:		
а) стан на початку серпня	851.532 к. 46 с.	
б) удїлено в серпни	27.305 к. — с.	
разом	878.837 к. 46 с.	
в) сплачено в серпни	42.741 к. 62 с.	
Стан з к. серпня	836.095 к. 84 с.	836.095 кор. 84 сот
2. Готівка в касї з 31. серпня		399 „ 52 „
3. Цїнні папери фонду резервового		8.587 „ — „
4. Цїнні папери иньші . . .		89.117 „ — „
5. В щадницї почтовій (оборот чековий)		1.989 „ 75 „
6. В иньших товар. і банках		69.109 „ 29 „
7. Рахунок біж. з Банком краєв.		586 „ 40 „
8. Сальдо коштів адмінїстрациї		8.557 „ 69 „
Сума		1.014.442 кор. 49 сот

Членів прибуло 16, убуло 5, остає з кінцем серпня 1901 р. всїх членів 1968 з 2047 декларованими удїлами в сумі корон 102.350.

Стопа процентова від вкладок 4%, від позичок удїлюваних з провізиєю на кошти адмінїстрациї $6^1/_2$%.

Львів 6. вересня 1901.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Проґрама від І. до 16. вересня 1901.

При співучасти військової музики 80. п. п.

1) **Lirico,** італїйский квартет. 2) **Müller-Lippart,** музикальний акт трансформацийний. 3) **Black-Doblado,** зі своїми 6 кізлами. 4) **Bajerri,** представитель композиторів при фортепянї. 5) **Minos-Styx,** новочасний Мефісто. 6) **Орх стра** і реклямоґраф. 7) **Elly de Bianca,** субретка. 8) **Ell & Luy,** парискі дансери акробатичні. 9) **Sander Kliné,** черевобесїдник. 10) **Leopold & Falceni,** дуетисти. 11) **Американьский біоскоп,** нова серия живих фотоґрафій.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї **High-Life** представленє. Білєти вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльова при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекцийна комісия

студентів фільософічного виділу львівского унїверситету, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителїв. — Устні зголошеня приймають члени комісиї щоденно (навіть в недїлї і сьвята) на унїверситетї (І п. Саля VIII) межи 12 і. год. — Адреса: Лекцийна комісия студентів фільософічного виділу, Львів, Унїверситет.

З ЖИВОГО І МЕРТВОГО

новелї

Евгена Мандичевского

дістати можна в руских книгарнях

і у автора

площа Академічна ч. 4. II. поверх, по цїнї 1 кор. за брошурований і 1 к. 30 сот. за оправлений примірник.

Перший і другий річник

„Лїтературно-Наукового Вістника“

можна набути дешево. Зголошеня приймає Редакция.

Чудо Швайцариї!

Підписана фірма пересилає за послїплатою кождій особі, якого-небудь стану, за небувалу в торговельнім сьвітї цїну **2·60 К** знаменитий, точно йдучий, **годинник** з 3-лїтною ґваранциєю. Годинник накручує ся раз на 24 годинї. Крім годинника кождий купуючий одержує даром гарний ланцушок. Єсли годинник не подобає ся, можна єго заміняти, або одержати заплачені гроші. Сей годинник з ланцушком можна набути лише через **Schweizer Uhren-Vertretung** *in Krakau, Postfach Nr. 29.*

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНЇСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

одиноке руске товариство асекурацийне, обезпечає будинки і всї предмети движимі против огневих шкід.

»Днїстер« припоручив Преосьвящ. Ординарияти Всеч. Духовеньству і вірним всїх трех Епархій

Фонди ґваранцийні »Днїстра« з днем 31 грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор	11 сот	разом 620.406 кор. 65 сот.
Резерва премії	171.942 „	— „	
Резерва специяльна	6.000 „	— „	
Фонд емеритальний	30.924 „	54 „	

Тарифи »Днїстра« умірковані. Надвижка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премії.

»Днїстер« виплатив до 31. грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпроволочно в присутности Делеґата і 2 членів.

Полїси »Днїстра« принимають при позичках гіпотечних Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долинї, Снятинї, Городенцї, Теребовли, Залїщиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЄ треба обезпечатись тілько через »Днїстер« в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; в таких обезпечень через »Днїстер« іде часть провізиї на рускі публичні добродїйні цїли; полїси і квіти видає Краківске Товариство рускі.

»Днїстер« пошукує спосібних аґентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько аґенций »Днїстра«. Аґенти заробили вже 274.964 кор. провізиї.

Зголошеня о аґенциї треба вносити до Дирекциї у Львові.

Від огню обезпечайте ся тілько в »Днїстрі«.

На житє обезпечайте ся тілько через »Днїстер«.

Селяне! убігайте ся тілько о аґенциї »Днїстра«.

Всїлякі

КУПОНИ

і

вильосовані

цїнні папері

виплачує без потрученя провізиї або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цїнні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсї деннім не числячи нїякої провізиї.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від І-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годинї	до Львова
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
		6·20	з Чернівцїв (Іцкан, Галацу), Гусятина
		6·46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк
		7·45	з Янова
		7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
		8·00	„ „ на дв. головний
		8·10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока
		8·15	з Сокаля, Рави рускої
	1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту. Берлина
		11·45	з Ряшова, Любачова, Самбора
		11·55	зі Станиславова (Керемезе, Потутор)
		12·55	з Янова
		1·10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
		3·14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
		4·40	зі Самбора, Борислава, Стрия
	2·20	5·11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
	2·35	5·35	„ „ „ на дв. голов.
		5·50	з Кракова
	1·45	5·40	з Чернівцїв, Іцкан
		6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч			
		7·36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
		8·50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.
		9·41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно
		9·20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
	8·40 2·31 12·15	9·50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
		9·40	з Чернівцїв, Букарешту,
		10·20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша
		10·20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		10·02	„ „ „ на дв. голов.
		3·12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче
		3·35	„ на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годинї	зі Львова
		6·25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор
	1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	2·08	6·43	„ „ „ дв. Підзамче
		6·35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	8·30 2·55	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
		9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер
		9·15	до Янова
		9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз
		9·42	„ „ „ дв. гол.
		10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
	2·40	10·25	до Чернівцїв,
		1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлї і сьвята
		2·15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в недїлї і сьвята
		3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
		3·15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
		3·26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.
		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч			
		6·10	до Станиславова
	12·45	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
		6·30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно
		6·35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
		7·10	до Тернополя, Бродів дворець головний
		7·32	„ дворець Підзамче
		7·25	до Сокаля і Рави рускої
		7·52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
		9·30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
	2·51	10·30	до Чернівцїв і Іцкан
		11·00	до Кракова, Відня, Варшави
		11.10	до Підволочиск, Бродів дв. голов.
		11·32	„ „ дв. Підза
		4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
		4·45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский рівнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В містї видають білєти їзди: Звичайні білєти аґенция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держав них (ул. Красінских ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9—12).

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский.**

З друкарнї В. А. Шийковского.